

Podmienky súladu projektu s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie¹**v prípade výzvy na pozemné komunikácie s kódom OPLZ-PO6-SC611-2021-2**

V súlade s **Metodickým výkladom²** pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie „odstraňovanie segregácie je v kontexte sociálnej inklúzie len prostriedkom na prekonávanie bariér v prístupe k základným službám, základným prírodným zdrojom, verejným priestorom, vybaveniu a pod., ktorým čelia MRK. Takýmto prekonaním bariér MRK získajú viac príležitostí zúčastňovať sa na živote spoločnosti“. Uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie je považované za jeden z **nástrojov dosiahnutia sociálno-ekonomickej integrácie** MRK. Priama súvislosť princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie vytvára štruktúru jedného **vylučovacieho kritéria**, ktoré sa **povinne posudzuje** ako súčasť procesu administratívneho overovania žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

Pomocou intervencií z OP ĽZ sa dosiahne vyššia kvalita bývania pre obyvateľov rómskych komunít a vytvoria sa podmienky pre plnohodnotnú participáciu v spoločnosti a uplatnenie sa na trhu práce. Podpora z OP ĽZ by preto mala smerovať do lokalít, kde žije väčší počet príslušníkov MRK.

Jedným zo špecifických cieľov **operačného programu Ľudské zdroje** (ďalej len „OP ĽZ“) je zvýšiť počet rómskych domácností k zlepšeným podmienkam bývania, čoho neoddeliteľnou súčasťou je aj dobudovanie základnej technickej infraštruktúry. Podporou dobudovania pozemných komunikácií salepší prístup k občianskej vybavenosti.

Výzva na pozemné komunikácie (cesty, chodníky, mostné objekty, lávky) je **zameraná** na dobudovanie (výstavbu a rekonštrukciu) miestnych komunikácií a súvisiacich prvkov s cieľom **zlepšenia dostupnosti služieb pre obyvateľov MRK v rómskych osídleniach**. **Výstupom** realizovaných aktivít musí byť **zabezpečenie spojenia osídlenia s infraštruktúrou obce (pozemnou komunikáciou) vedúcou k jednej alebo viacerým nasledovným inštitúciám/službám/obchodným prevádzkam (ďalej ako „služby“)**:

- vzdelávacia inštitúcia (napr. škola, škôlka),
- zariadenie poskytujúce ambulantnú formu sociálnej služby (napr. komunitné centrum, centrum hygieny, nízkoprahové denné centrum),
- úrad alebo inštitúcia verejnej alebo štátnej správy (napr. obecný úrad, kultúrny dom, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, knižnica a pod.),
- obecný/mestský podnik, sociálny podnik zamestnávajúci obyvateľov z MRK,
- pošta,
- zdravotnícke zariadenie a lekáreň,
- zastávka/ stanica hromadnej dopravy,
- kostol,
- cintorín vrátane domu smútku,
- potraviny (zahŕňa aj mäsiarstvo, pekáreň, zelovoc),
- detské alebo športové ihrisko, ktoré je funkčné a využívané,
- zberný dvor

príčom tieto služby musia byť využívané aj obyvateľmi z MRK.

¹ **Metodický výklad pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie** dostupné na: http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/programove_obdobie_2014_2020/Metodicky_%20vyklad_%20pre_%20efektivnejsie_%20uplatnenie_%20principov_%20desegregacie_degetoizacie_destigmatizacie.pdf

² **Metodický výklad pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie** dostupný na (<http://www.minv.sk/?metodicke-dokumenty>)

Pri realizácii projektu sa musia prioritne realizovať aktivity smerujúce k desegregácii, degetoizácii a destigmatizácii.³

Pre splnenie podmienky súladu projektu s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie je žiadateľ v žiadosti o nenávratný finančný príspevok (časť 7 formulára ŽoNFP) povinný popísať:

1. Lokalitu obývanú obyvateľmi z MRK s identifikovaním typu osídlenia vrátane počtu obyvateľov MRK. Pod lokalitou sa rozumie osídlenie, ktoré predstavuje sídelnú koncentráciu obydlií obývaných prevažne priestorovo alebo sociálne vylúčenými skupinami obyvateľov. Za osídlenie v zmysle tejto výzvy bude považované osídlenie, ktoré **tvoria aspoň 3 obydliá a v ktorom žije viac ako 80% Rómov**. Žiadateľ jednoznačne popíše priestorové vymedzenie obyvateľov MRK dotknutých projektom vo vzťahu k obci, t.j. typ osídlenia, ktoré je predmetom projektu, pričom si vyberie z nasledovných možností:

- **osídlenie mimo obce,**
- **na okraji obce,**
- **osídlenie v rámci obce,**

V prípade umiestnenia obyvateľov rómskych komunít **mimo obce**, žiadateľ uvedie aj približnú vzdialenosť osídlenia od obce, resp. od najbližšej infraštruktúry obce (pozemnej komunikácie) vedúcej k oprávneným službám, ktoré sú zadané v texte vyššie;

V prípade realizácie projektu, ktoré sa týka viacerých osídlení, žiadateľ uvedie **počet obyvateľov MRK pre každé osídlenie**, resp. počet obyvateľov MRK v obci, **ktorým sa zabezpečí spojenie osídlenia s infraštruktúrou obce (pozemnou komunikáciou) vedúcou k jednej alebo viacerým službám**.

Osobitné podmienky vo vzťahu k výstavbe verejného osvetlenia:

- realizácia verejného osvetlenia, ktorá nie je súčasťou úseku pozemných komunikácií podporených projektom je oprávnená len v prípade, ak je verejné osvetlenie na trase vedenej od osídlenia k službám uvedeným vyššie,
- verejným osvetlením musí byť zabezpečené kontinuálne osvetlenie. Doplnenie existujúceho verejného osvetlenia a/alebo prerušenie trasy vedenia verejného osvetlenia je možné len v opodstatnených prípadoch, ktoré žiadateľ popíše.

2. Zdôvodnenie výberu cieľovej služby / služieb – žiadateľ pre každý druh služby, ktorá je cieľom trasy v rámci projektu uvedie, či sa v obci nachádza viac ako jeden druh vybranej služby a zdôvodní výber cieľovej služby vo vzťahu k MRK.

3. Účinok realizovaných aktivít vo vzťahu k obyvateľom MRK (napr. ako sa skrátí doba dochádzania do práce, ako sa zlepší bezpečnosť obyvateľov osídlení vybudovaním/rekonštrukciou komunikácie a prípadným inštalovaním verejného osvetlenia, ako sa zlepší dostupnosť zdravotníckeho zariadenia, služieb, vzdelávacej inštitúcie, komunitného centra a pod.). Žiadateľ popíše, podľa zvoleného spôsobu realizácie, resp. ich kombinácie.:

- a) v prípade **novej pozemnej komunikácie** – Prečo je dôležité vybudovať novú komunikáciu, prečo bolo navrhnuté zvolené trasovanie, akým spôsobom zlepší prístup príslušníkov MRK k inštitúciám/službám, aké inštitúcie/služby sa sprístupnia takouto intervenciou.

³ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segregation_en.pdf
page 13

- b) v prípade **rekonštrukcie existujúcej pozemnej komunikácie** - Prečo je dôležité rekonštruovať túto komunikáciu vo vzťahu k existujúcej infraštruktúre a akým spôsobom táto rekonštrukcia zlepši existujúci stav vo vzťahu k efektívnemu využívaniu a dostupnosti inštitúcií/služieb, ktoré majú vplyv na kvalitu života obyvateľov MRK, prečo bola vybraná na rekonštrukciu zvolená komunikácia, ak k službe vedie aj iná trasa. V prípade rekonštrukcie, s ohľadom na podmienku spojenia osídlenia s infraštruktúrou obce (pozemnou komunikáciou) vedúcou k službám, treba popísať, aké služby sa v týchto lokalitách nachádzajú.
- c) v prípade **budovania upokojených komunikácií (spevnených plôch)/odstavných plôch ako súčasti pozemných komunikácií** - Akým spôsobom pomôžu spevnené plochy/odstavné plochy pre zlepšenie života obyvateľov rómskych komunit, akým spôsobom sa zlepši prístup k vyššie zadefinovaným službám.
- d) V prípade **výstavby verejného osvetlenia, ktoré nie je súčasťou pozemných komunikácií podporených projektom** – Prečo je dôležitá realizácia verejného osvetlenia na tomto úseku, akým spôsobom sa zlepši prístup príslušníkov MRK k službám, aké služby sa sprístupnia takouto intervenciou. S ohľadom na osobitnú podmienku zabezpečenia kontinuálneho osvetlenia na trase vedenej od rómskeho osídlenia k službám, v prípade doplnenia existujúceho verejného osvetlenia a/alebo prerušenia trasy vedenia verejného osvetlenia je potrebné toto doplnenie/prerušenie riadne odôvodniť.

V prípade, ak má obec kombináciu osídlení alebo viacero osídlení, je potrebné popísať účinok realizovaných aktivít vo vzťahu k obyvateľom MRK každého osídlenia.

4. Ako realizácia aktivít komplexne prispeje k naplneniu všetkých 3 princípov t.j. desegregácii, degetoizácii a destigmatizácii obyvateľov (vytvorením predpokladov na zvýšenie dostupnosti vzdelávacích inštitúcií, zdravotníckych zariadení, pracovných príležitostí a pod., zvýšením bezpečnosti obyvateľov MRK sa priamo zvyšuje kvalita života príslušníkov MRK a vytvárajú sa podmienky na ich celkovú integráciu do spoločnosti).